

УДК 725;727

Кантаурова Н. А.

*аспірантка кафедри теорії архітектури**Київський національний університет будівництва та архітектури*

ORCID 0000-0001-7607-3570

Still2009@ukr.net

ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ПРОСТОРУ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ ДЛЯ ОНКОХВОРИХ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Анотація: в статті розглядається прийоми формування внутрішнього простору реабілітаційних центрів та лікарень для дітей з онкологічними захворюваннями.

Наведені приклади поєднання новітніх технологій з сучасними рішеннями організації внутрішнього простору реабілітаційних центрів.

Також, аналізуються підходи до облаштування реабілітаційних центрів враховуючи особливі потреби онкохворих дітей та необхідні засоби до їх соціальної адаптації.

Ключові слова: реабілітація, архітектурний простір, функціональне зонування, інтер'єр.

Постановка проблеми. Лікування онкологічних захворювань вимагає як від лікарів так і від онкохворих дітей багатьох зусиль. Також післялікувальна реабілітація є важливим етапом одужання.

Тому створення сприятливих умов для проходження реабілітації є важливою умовою розроблення концептів реабілітаційних центрів.

Визначальним в цьому випадку є аналіз досвіду планування реабілітаційних центрів в країнах світу, як бази застосування в реаліях України.

Мета статті полягає в дослідженні та вивченні досвіду функціонального планування реабілітаційних центрів для онкохворих дітей.

Виклад основного матеріалу дослідження.

На сьогоднішній день в Україні зростає динаміка одужання дітей після онкологічних захворювань. Поряд з цим, досі існує гостра потреба в наявності якісних та сучасних комплексів для реабілітації хворих дітей.

В більшості випадків, після комплексу медично-лікувальних заходів, хворі діти виснажені як фізично так і психологічно.

Тому, при прийнятті архітектурно-планувальних рішень в проектуванні реабілітаційних центрів, слід приділити особливу увагу розробленню концепції

внутрішнього простору центрів, які б містили в собі ефективне функціональне зонування в поєднанні з сучасними інтер'єрними рішеннями.

Виходячи з цього, необхідно приділяти більше уваги формуванню внутрішнього простору реабілітаційних центрів з прийнятним психоемоційним оточенням.

Адже психоемоційне середовище впливає на фізичний і психологічний стан онкохворих дітей, що в свою чергу є важливим для відновлювання та швидкої інтеграції в сучасне суспільство.

На реабілітаційні процеси впливає все, починаючи від освітлення, закінчуючи доступністю внутрішніх зон реабілітаційного центру, в тому числі і на сам перед – для онкохворих дітей з обмеженими можливостями.

Тому, слід детально дослідити декілька планувальних рішень, що прямо впливають на функціональне оздоблення центру, та опосередковано впливають на час проходження хворою дитиною реабілітаційних заходів.

Тактильність. При плануванні внутрішніх зон можливо використати прийом «тактильної прихильності» реабілітаційного центру до дитини. Так, в реабілітаційному центрі можливо передбачити систему теплих перил, які б постійно підтримували одну плюсову температуру, так би мовити «температура теплої руки матері». Також доцільним було б оснащувати стіни м'якими матеріалами. За допомогою даного рішення дитина не буде відчувати неприємні тактильні миттєвості навіть в таких здавалося короткотермінових моментах як дотик до холодного перила, або до жорсткої стіни. Крім того, оздоблення внутрішніх стін м'якими матеріалами буде виконувати додаткову функцію – охорона хворих дітей від можливих непотрібних забиттів та травм.

Крім того, застосовуючи м'які матеріали в оздобленні стін можливо відійти від стандартного кольорового оформлення.

Так, стіни реабілітаційного центру можливо розфарбувати в різні кольори, або використовувати різний колір стін в тому числі і при функціональному плануванні приміщень.

Як приклад слід привести рішення кольорового оформлення в лікарні LadySilento в Брисбені.[7]

В середині внутрішніх зон, кольорові графічні образи на стінах і скульптури виконані у вигляді папуг, метеликів, жуків і комах. За задумом архітекторів такі рішення повинні відволікати маленьких пацієнтів лікарні.

Іншим рішенням для внутрішніх стін є інтерактивні панелі.

Художник Джейсон Брюгге створив інтерактивний дисплей в лікарні Great Ormond Street в Лондоні (Рис.1). Коли торкаєшся пальцем стіни, на ній з'являються тварини. Домогтися такого йому вдалося завдяки вбудованим на різній висоті в стіни коридору світлодіодним панелям і графічним шпалер.

Всього його творіння складається з 70 світлодіодних панелей і 72 000 світлодіодних вогнів.

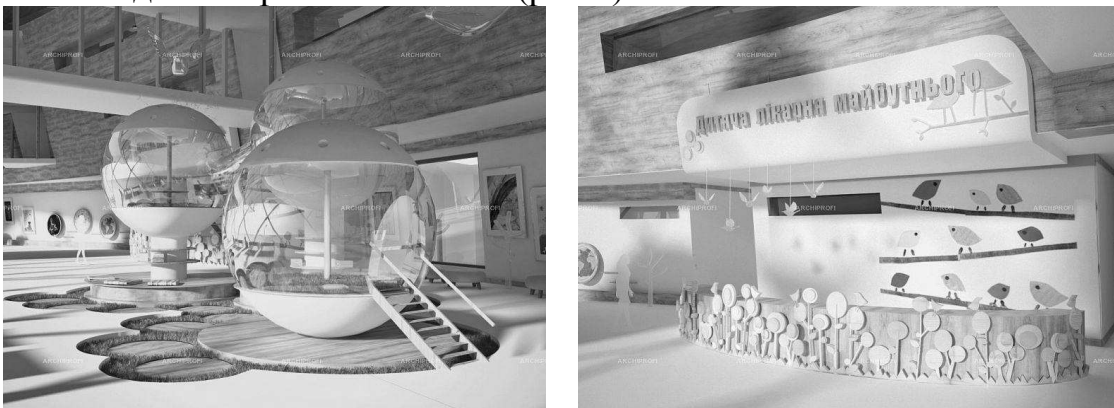

Рис. Інтерактивний дисплей в лікарні GreatOrmondStreet в Лондоні.

Освітлення. Досить важливим є організація освітлення реабілітаційного центру. Слід приділити достатню увагу як до штучного освітлення так і організації природнього освітлення, що можна досягти за допомогою панорамних вікон, терас, атриумів, тощо.

Нестандартне і водночас на думку авторів правильне рішення було застосовано в дитячій лікарні Пітсбурга (рис.2), де подбали про те, щоб обстановки кабінетів МРТ і променевої терапії були розслаблюючою і приємною процедурою не тільки дітей молодшого шкільного віку, але навіть і для старших пацієнтів. Дев'ять кабінетів оформили в стилі джунглів і піратського острова. У кабінетах постійно грає легка розслаблююча музика і для кожного кабінету в залежності від оформлення підібраний свій унікальний запах.[3]

Використання еко-матеріалів та еко-дизайну. Очевидним є те, що поєднуючи реабілітаційні заходи з природнім навколишнім середовищем, хворій дитині набагато простіше відновитись після хвороби. Тому застосування еко-технологій та еко-дизайну повинно бути домінуючим при виборі будівельних матеріалів реабілітаційного центру. Як приклад максимального використання еко-матеріалів та еко-дизайну можна навести концепт проект Українського дизайнера А. Новікової (рис.3).

Рис.3. Концепт проект Українського дизайнера А. Новікової.

Одним з найважливіших є також забезпечення вільного доступу онкохворих дітей до всіх необхідних зон та приміщень. Особливим в даному випадку є забезпечення вільного доступу до зон реабілітації онкохворих дітей з обмеженими можливостями.

Прикладом застосування цього принципу є концепт дизайнера інтер'єру В. Гнусова (рис.4).

Центр реабілітації виконаний в яскравих, контрастних кольорах, які є не тільки засобом декору, але і навігацією в просторі. Для зручності переміщення всередині простору, було розроблено і враховано безліч деталей які надалі стали не тільки частиною декору, а й його образом.

Рис.4. Концепт центра реабілітації дизайнера інтер'єру В. Гнусова.

Висновок. Сучасна практика формування внутрішнього простору реабілітаційних центрів доводить необхідність врахування при проектуванні найменших деталей, які можуть вплинути на одужання та подальшу соціалізацію онкохворих дітей.

Досвід успішних реабілітаційних центрів доводить необхідність відмови від стандартних підходів у формуванні внутрішнього простору. Поєднання сучасних технологій та елементів еко-дизайну; організація внутрішнього простору з врахуванням функціональних потреб хворих дітей прискорює проходження реабілітації та збільшує шанси дитини на швидке одужання та соціалізацію.

Таким чином, виникає необхідність проектування і створення реабілітаційних центрів для онкохворих дітей враховуючи та приділяючи більше уваги не тільки проектуванню архітектурного середовища, а й формуванню внутрішнього простору реабілітаційних центрів з прийнятним психоемоційним середовищем.

При створенні концепту реабілітаційного центру для онкохворих дітей розробники повинні дотримуватись наступних принципів:

- Ефективне медико-стаціонарне забезпечення пацієнтів реабілітаційного центру.

- Ефективний взаємозв'язок різних функціональних частин реабілітаційного центру.

- Створення рекреаційно-відновлювальних зон.

- Створення навчально-ігрових зон для пацієнтів реабілітаційного центру.

- Відмова від стандартних підходів до інтер'єрів медичних закладів та впровадження нових дизайнерсько-планувальних рішень внутрішніх зон.

Створення реабілітаційного центру не дотримуючись вказаних принципів призведе до його неповноти та недовершеної функціональності. В свою чергу, недовершена концепція центру може не в повній мірі дозволити тій чи іншій дитині пройти реабілітаційний курс.

Тому, важливим є приділення максимальної уваги деталям, хай якими б незначними вони не здавалися.

Література:

1. Карякина О. И., Карякина Т.Н. Основы реабилитации инвалидов: Учебное пособие – Волгоград: Издательство Волгоградского государственного университета, 1999. – 88с.

2. Тарасов О.Ф., Фонарев М.И. Реабилитация при детских болезнях // Медицина, 1980.

3. Герасименко В.Н. Реабилитация онкологических больных// Медицина, 1977

4. 9 удивительных детских больниц с необычными интерьерами, в которых детям дарят сказку [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://novate.ru/blogs/100315/30351/>

5. Интерактивные LED-обои для коридоров детских больниц [Электронный ресурс] -Режим доступа: http://housedecor.com.ua/module/stblog/42_-led-.html

6. Центр реабилитации для детей и подростков с ограниченными возможностями [Электронный ресурс]-Режим доступа: <https://www.designdebut.ru/gallery/898>

7. Детская больница будущего [Электронный ресурс]-Режим доступа: <http://archiprofi.ru/photo/217957/interer-foto-resepshn-detskaya-bolnitsa-budushchego-anastasiya-novikova>

8. Artists Transform The Walls Of London Children's Hospital Into Kid-Friendly Murals [Электронный ресурс]-Режим доступа: <http://www.123inspiration.com/artists-and-designers-transform-the-walls-of-london-childrens-hospital-into-kid-friendly-murals/>

Аннотация

Кантаурова Н. А., аспирантка кафедри теорії архітектури Київського національного університету будівництва і архітектури.

Приёмы формирования внутреннего пространства центров реабилитации онкобольных детей в Украине.

В статье рассматриваются приемы формирования внутреннего пространства реабилитационных центров и больниц для детей с онкологическими заболеваниями.

Приведены примеры сочетания новейших технологий с современными решениями организации внутреннего пространства реабилитационных центров.

Также, анализируются подходы к обустройству реабилитационных центров учитывая особые нужды онкобольных детей и необходимые средства к их социальной адаптации.

Ключевые слова: Реабилитация, архитектурное пространство, функциональное зонирование, интерьер.

Annotation

Kantaurova N.A., postgraduate student of the department of the theory of architecture, KNUCA.

Techniques for the formation of the internal space of rehabilitation centers for children with cancer in Ukraine.

The development of medical technologies has transcended the fight with cancer to a new level. Improving the treatment of cancer patients, in its turn, requires improvement of the methods of rehabilitation. It should also be noted that the effectiveness of rehabilitation therapy directly correlates to the environment in which the therapy takes place.

The article goes through techniques of creating the interior for rehabilitation centers and for hospitals that treat child cancer patients. The examples are provided regarding the combination of newest technologies with modern decisions related to the organisation of rehabilitation centers' interior.

Also, approaches to equipping the rehabilitation centers are analyzed, with the consideration of child cancer patients' special needs and necessary utilities for their social adaptation. The proposition to utilize newest technologies for ensuring a comfortable stay for child cancer patients in rehabilitation centers has been addressed.

This article researches the necessity of using the worldwide experience for organizing the interior of medical institutions. It also researches the development of the concept regarding rehabilitation centers' interior, while considering the needs of child cancer patients to allow for their full rehabilitation in Ukraine.

Key words: Rehabilitation, architectural space, functional zoning, interior.